

NORGES HØYESTERETT

Den 1. september 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Øie og dommerne Utgård og Falch i

HR-2016-01850-U, (sak nr. 2016/1545), sivil sak, anke over kjennelse:

Troms Taxi AS (advokat Ole-Martin Jensen)

mot

Universitetssykehuset Nord-Norge HF (advokat Thomas Albertsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder tvist om bevis tilgang i en sivil sak som behandles i tingretten.
- (2) Ved stevning 1. februar 2016 til Nord-Troms tingrett fremmet Troms Taxi AS krav mot Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) om erstatning på grunnlag av anført mislighold av pasienttransportavtale. I stevningen krevde Troms Taxi AS at UNN fremla en spesifisert oversikt over samtlige oppgjørskrav mottatt fra Sørensen Persontransport Din Taxi AS som UNN har betalt, for all pasientkjøring fra 1. oktober 2015. Formålet var å identifisere "i hvilket omfang" Sørensen Persontransport Din Taxi AS har blitt tildelt oppdrag i strid med avtalen mellom UNN og Troms Taxi AS.
- (3) UNN motsatte seg bevisfremleggelse under henvisning til at det ville krenke bevisforbuds- og bevisfritaksreglene i tvisteloven § 22-3 og § 22-10. Dels ble det vist til at de aktuelle dokumenter inneholder opplysninger om hente- og leveringssteder, og anført at slike opplysninger er egnet til å røpe sensitive pasientopplysninger. Dels ble det vist til at dokumentene inneholder opplysninger om prisen per oppdrag, og anført at dette må betraktes som en drifts- eller forretningshemmelighet.
- (4) Troms Taxi AS godtok at opplysninger om husnummer og pris kunne sladdes. UNN ga imidlertid uttrykk for at dette ikke ville være tilstrekkelig til å unngå brudd på taushetsplikt.
- (5) Nord-Troms tingrett avsa 24. mai 2016 kjennelse med slik slutning:

"Universitetssykehuset Nord-Norge plikter innen 3 uker å fremlegge for Troms Taxi samtlige fakturaer fra SSPT fra og med 1. oktober 2015 til og med dags dato, inkludert samtlige tilhørende, elektroniske underbilag (regneark).

Underbilagene (regnearkene) skal ikke være sladdet for:

- Løyvenumre ('Løyvenr')
- Datoer og klokkeslett ('sluttdato', 'starttid' og 'sluttid')
- Henteadresser ('HenteAdr1', 'HentAdr2', 'LevAdr1' og 'LevAdr2'), unntatt husnummer
- Distanse ('Reisekm')
- Fakturert pris pr. oppdrag ('Totalt'), eventuelt erstattet med en bekreftelse på om kjørt distanse ('Reisekm') er fakturert til UNN i sin helhet.

Plikten kan oppfylles ved at UNN innen fristen oversender dokumentene i elektronisk form til Troms Taxis prosessfullmektig, enten pr. epost eller minnebrikke/minnepenn."

- (6) Tingretten kom altså til at de aktuelle fakturaer og underbilag skulle fremlegges, men åpnet for at UNN kunne sladde opplysninger i underbilagene om husnummer og pris.
- (7) Av premissene kan det synes som tingretten tok utgangspunkt i at opplysninger om husnummer kunne leveres ut uten å krenke taushetsplikt, men dette går ikke klart frem. Retten tilføyde imidlertid at "sladding av vedkommende kundes husnummer/gatenummer" i alle tilfelle ville "umuliggjøre (...) identifikasjon av hvem pasientene er". Drøftelsen ble avsluttet slik:

"I alle tilfelle vil retten samtykke til at opplysningene fremlegges, jf. tvisteloven § 22-3 tredje ledd."

- (8) Paragraf 22-3 andre ledd om foreleggelse for departementet ble ikke nevnt.
- (9) Opplysningene om pris ble vurdert etter en "brei sammensatt interesseavveining" etter tvisteloven § 22-10. Denne bestemmelsen har ingen regel tilsvarende § 22-3 andre ledd om foreleggelse for departementet.
- (10) UNN anket kjennelsen til Hålogaland lagmannsrett. Anken gjaldt tingrettens saksbehandling og rettsanvendelse. Det ble i korte trekk anført at tingretten hadde begått saksbehandlingsfeil ved å gi UNN pålegg om utlevering av taushetsbelagte opplysninger uten å forelegge spørsmålet for departementet, og at tingretten uriktig la til grunn at opplysningene skal utleveres.
- (11) Troms Taxi AS bestred at tingretten hadde begått saksbehandlingsfeil som hadde virket inn på avgjørelsens innhold. Selskapet viste til at tingrettens prinsipale standpunkt var at taushetsplikt i alle fall ikke ville bli krenket dersom de aktuelle opplysningene blir sladdet. Foreleggelse for departementet var derfor ikke nødvendig.
- (12) Hålogaland lagmannsrett avsa 6. juli 2016 kjennelse med slik slutning:

- "1. Nord-Troms tingretts kjennelse i sak 16-019238TVI-NHER datert 24. mai 2016, oppheves.**
- 2. Troms Taxi AS v/styrets formann tilpliktes å erstatte Universitetssykehuset Nord-Norge HF sakskostnader med 21 150 – tjuentusenett hundreogfemti – kroner, som forfaller til betaling 2 – to – uker etter forkynning av kjennelsen."**

- (13) Lagmannsretten fant at opplysninger om hente- og leveringssted for pasienter ved UNN "er opplysninger som er egnet til å røpe pasientforhold eller andre personlige forhold som pasientene/de reisende har krav på ikke blir gjort kjent for andre". Lagmannsretten tilføyde at den ikke trengte å "gå nærmere inn på eller drøfte hvorvidt slike opplysninger er egnet til å krenke den lovbestemte taushetsplikten eller ikke, om typen av data – fremleggingsmåte eller annet – er detaljert nok til å krenke taushetsplikten eller ikke". Lagmannsretten vurderte

følgelig ikke om taushetsplikt ville bli brutt om dokumentene ble sladdet, slik tingretten la opp til.

- (14) Etter dette kom lagmannsretten til at det var feil av tingretten å vurdere om beviset skulle føres i medhold av tvisteloven § 22-3 tredje ledd før departementet hadde tatt stilling til spørsmålet, jf. § 22-3 andre ledd. Lagmannsretten kom tilsvarende til at det ville krenke lovbestemt taushetsplikt å gi de aktuelle opplysninger om pris, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2, og at også spørsmålet om hvorvidt føring av bevis om pris skulle ha vært forelagt departementet, jf. § 22-3 andre ledd. Heller ikke i denne relasjonen ble betydningen av å sladde vurdert.
- (15) *Troms Taxi AS* har anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens generelle lovforståelse, subsidært saksbehandling. Det er i anken og i senere prosesskriv i korte trekk anført:
- (16) Lagmannsretten bygget på uriktig lovforståelse da den fant at det ikke var nødvendig å ta stilling til om føring av bevisene i en slik form tingretten har pålagt UNN å legge dem frem, vil krenke taushetsplikten, jf. § 22-3 første ledd. Videre har lagmannsretten begått saksbehandlingsfeil i form av mangelfulle kjennelsesgrunner ved ikke å ta stilling til *Troms Taxi AS'* anførsler om at taushetsplikten ikke vil bli krenket dersom husnumre sladdes og enhetspriser erstattes med opplysning om hvor lange distanser som er fakturert for hvert enkelt kjøreoppdrag. Lagmannsretten har også unnlatt å vurdere betydningen av at tilsvarende opplysninger ble fremlagt usladdet i tidligere tvist mellom partene, hvorvidt unntaksreglene i forvaltningsloven §§ 13 a og 13 b kommer til anvendelse og betydningen av at det ikke eksisterer en aktuell eller nært forestående anbudskonkurranse samt at enhetsprisene kan endre seg.
- (17) *Troms Taxi AS* har lagt ned slik påstand:
- "1. **Lagmannsrettens kjennelse oppheves.**
  2. **Universitetssykehuset Nord-Norge HF dømmes til å erstatte *Troms Taxi AS'* sakskostnader for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett."**
- (18) *Universitetssykehuset Nord-Norge HF* har tatt til motmæle og i korte trekk anført:
- (19) Lagmannsrettens forståelse av tvisteloven § 22-3 tredje ledd er korrekt, og det var dermed ikke nødvendig for lagmannsretten å ta stilling til om føring av bevisene vil krenke lovbestemt taushetsplikt, jf. § 22-3 første ledd. Denne delen av tingrettens kjennelse var heller ikke påanket fra UNNs side.
- (20) *Universitetssykehuset Nord-Norge HF* har lagt ned slik påstand:
- "1. **Anken forkastes.**
  2. **Universitetssykehuset Nord-Norge HF tilkjennes sakskostnader for tingretten, lagmannsretten og for Høyesterett."**
- (21) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens generelle lovforståelse og saksbehandling. Dette kan utvalget prøve, jf. tvisteloven § 30-6.
- (22) Tvisteloven § 22-3 første ledd oppstiller et forbud mot føring av bevis når dette vil krenke

lovbestemt taushetsplikt. Bestemmelsens andre og tredje ledd lyder slik:

"Departementet kan samtykke i at beviset føres. Samtykke kan bare nektes når bevisføring kan utsette staten eller allmenne interesser for skade eller virke urimelig overfor den som har krav på hemmelighold.

Etter en avveining av hensynet til taushetsplikten og hensynet til sakens opplysninger kan retten ved kjennelse bestemme at beviset skal føres selv om samtykke er nektet, eller at beviset ikke skal mottas selv om departementet har samtykket. Departementet skal få redegjøre for sitt standpunkt før retten treffer avgjørelse. Redegjørelse meddeles partene."

- (23) Lagmannsretten har opphevet tingrettens kjennelse med den begrunnelse at tingretten har unnlatt å forelegge for departementet spørsmålet om samtykke til at bevisene føres til tross for taushetsplikt, jf. § 22-3 andre ledd. Lagmannsretten har imidlertid unnlatt å ta stilling til spørsmålet om føringen av bevisene – med den sladdingen tingretten åpnet for – vil krenke lovbestemt taushetsplikt.
- (24) Lagmannsrettens kjennelse bygger på korrekt lovforståelse når den legger til grunn at tingretten i medhold av tvisteloven § 22-3 andre ledd må forelegge departementet spørsmålet om samtykke til å føre beviset før den treffer en eventuell avgjørelse om at beviset likevel skal føres i medhold av § 22-3 tredje ledd. Men foreleggelse etter andre ledd er bare aktuell dersom føring av beviset faktisk vil krenke lovbestemt taushetsplikt. Ved vurderingen av om taushetsplikt vil bli krenket, må retten ta utgangspunkt i de konkrete dokumenter i den form det er tale om å føre dem som bevis. Lagmannsretten bygget derfor på feil lovforståelse når den ikke vurderte betydningen av å sladde opplysninger. Det var dessuten en saksbehandlingsfeil ikke å drøfte dette spørsmålet siden Troms Taxi AS nettopp hadde anført at foreleggelse for departementet ikke ville være nødvendig dersom de omstridte opplysningene ble sladdet.
- (25) Anken har etter dette ført frem, og Troms Taxi AS tilkjennes sakskostnader for Høyesterett med 10 000 kroner som krevd, jf. tvisteloven § 20-8, jf. § 20-2. I tillegg kommer ankegebyret på 6 150 kroner. Sakskostningsavgjørelsen for ting- og lagmannsretten må utstå til den nye avgjørelsen der, jf. tvisteloven § 20-8 tredje ledd.
- (26) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Universitetssykehuset Nord-Norge HF til Troms Taxi AS 16 150 – sekstentusenetthundreogfemti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. Avgjørelsen av sakskostnadskravet for ting- og lagmannsretten utstår til lagmannsrettens nye avgjørelse.

Karl Arne Utgård
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Riktig utskrift: